

ČESKOSLOVENSKO VE 30. LETECH A MNICHOVSKÝ DIKTÁT

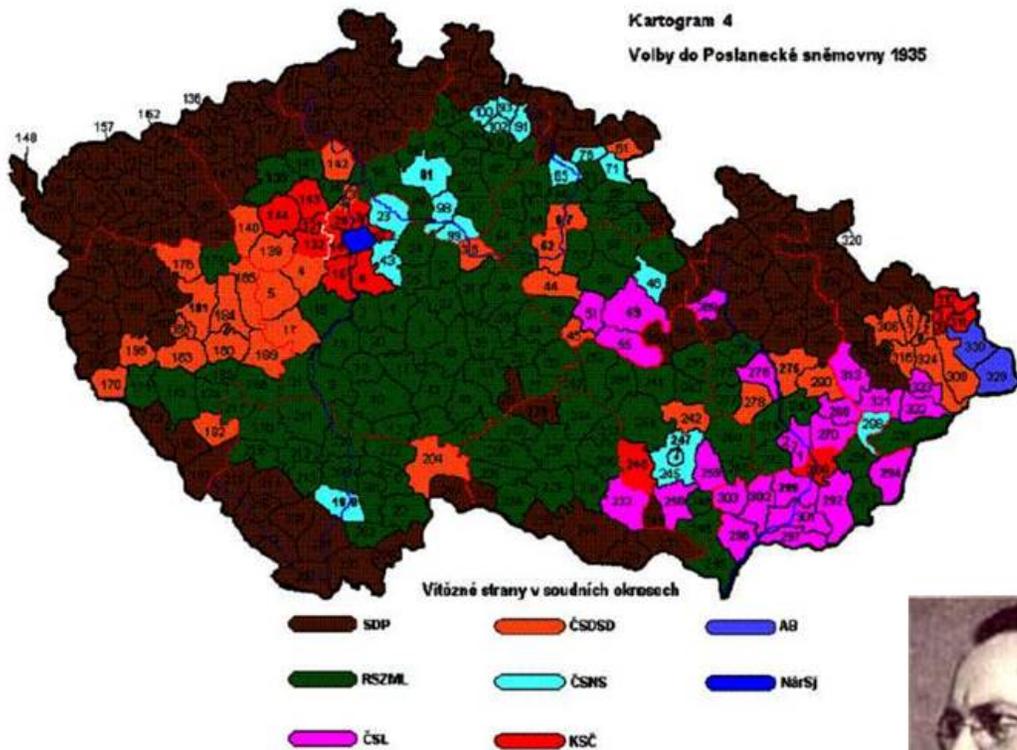
ČESKOSLOVENSKO VE 30. LETECH

PARLAMENTNÍ VOLBY

1. konaly se v roce 1935
2. byly to volby do parlamentu - Národní shromáždění
3. v Čechách a na Moravě vyhrála agrární strana
na Slovensku Hlinkova ľudová strana
v německých oblastech Sudet Henleinova strana
4. přesto v parlamentu převaha demokratických stran a antifašistů, proto zůstal zachován demokratický charakter republiky

Výsledky voleb v r. 1935

Kartogram 4
Volby do Poslanecké sněmovny 1935

Konrád Henlein

Politická strana	Počet hlasů v %	Počet mandátů abs.
Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu	14,3	45
Československá sociálně demokratická strana dělnická	12,6	38
Československá strana národně socialistická	9,2	28
Československá strana lidová	7,5	22
Československá živnostenskoobchodnická strana středostavovská	5,4	17
Autonomistický blok1	6,9	22
Německá sociálně demokratická strana dělnická	3,6	11
Národní sjednocení2	5,6	17
Komunistická strana Československa	10,3	30
Národní obec fašistická	2,0	6
Německá agrární strana	1,7	5
Sudetoněmecká strana	15,2	44
Ostatní německé a maďarské strany	5,5	15
Ostatní strany	0,2	0
Celkem	100	300

1 Do voleb se spojily Hlinkova slovenská ľudová strana, Slovenská národní strana a polští nacionalisté.

2 Do voleb se spojily Československá národní demokracie a Liga proti vázaným kandidátním listinám Jiřího Stříbrného.

PREZIDENTSKÉ VOLBY - 1935

v prosinci 1935 odstoupil T.G. Masaryk a konaly se proto prezidentské volby
TGM za sebe veřejně doporučil Edvarda Beneše
Beneše
tři kandidáti:

Edvard Beneš (Národní Socialisté, Socdem, po zákulisních jednáních byli pro i lidovci)

Bohumil Němec (fašistické síly - SdP, agrárníci, HSLŠ)

Klement Gottwald (komunistická strana; stažen a komunisté podporovali Beneše)

=> vítězem se stal E. Beneš (v oblibě ho měl i Vatikán)

Eduard Beneš

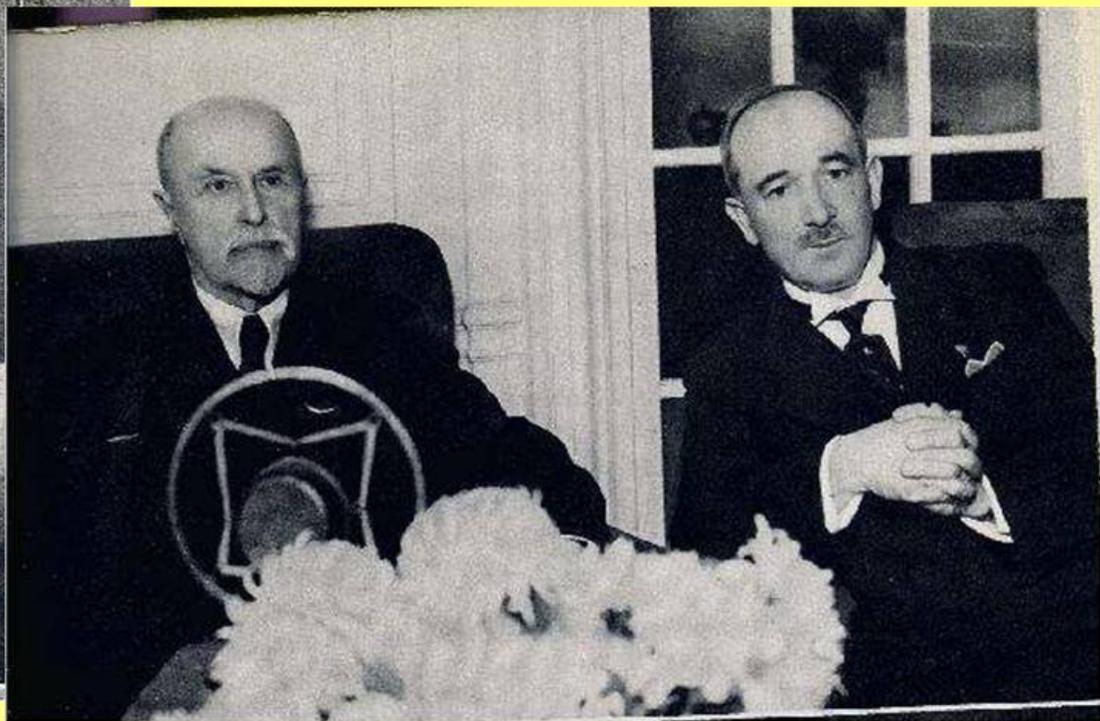

Klement Gottwald

prezident Beneš skládá prezidentský slib

E. Beneš s T. G. Masarykem

Smlouva se Sovětským svazem

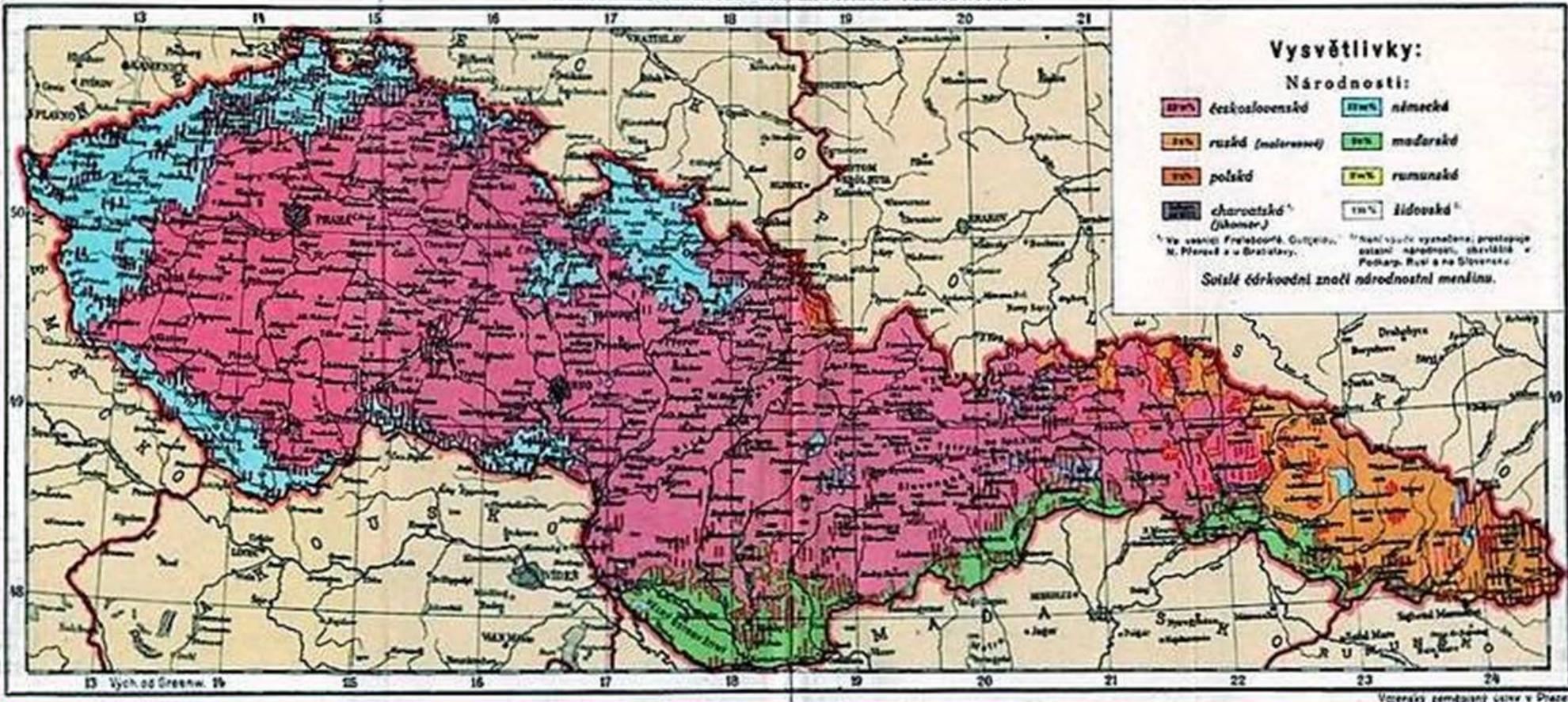
Z důvodu obrany před vzrůstající agresivitou Německa byla 16. května 1935 uzavřena smlouva týkající se vzájemné pomoci v případě útoku Německa, která navazovala na smlouvu uzavřenou mezi Francií a Sovětským svazem (součást tzv. Malé dohody).

Podmínka - Sovětský svaz přijde Československu na pomoc, pokud pomůže i Francie

MNICHOVSKÁ DOHODA také MNICHOVSKÁ ZRADA či MNICHOVSKÝ DIKTÁT

Národnosti na území českých zemí podle sčítání lidu v roce 1930

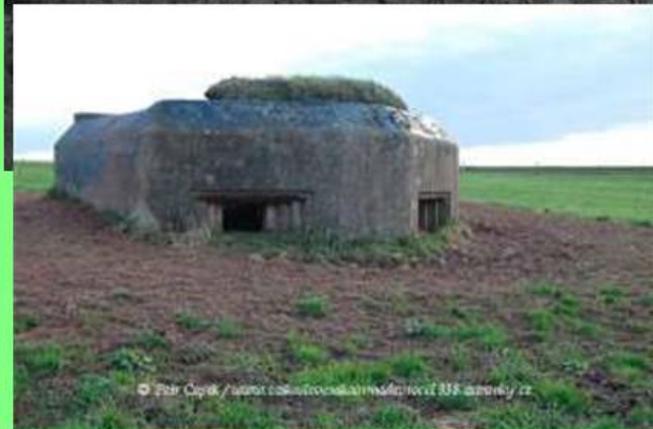
- Od roku 1933, kdy v Německu zvítězili nacisté, bylo Československo ve vážném nebezpečí – německý tlak na východ
- ČSR – budování silné moderní armády a pohraničního opevnění a posilování spojeneckých svazků s Francií a SSSR
- Francie neměla zájem o konflikt, pokud by neměla zajištěné vítězství podporou Británie a SSSR
- Británie však považovala za hlavní nebezpečí SSSR a neměla zájem bránit německé expanzi na východ

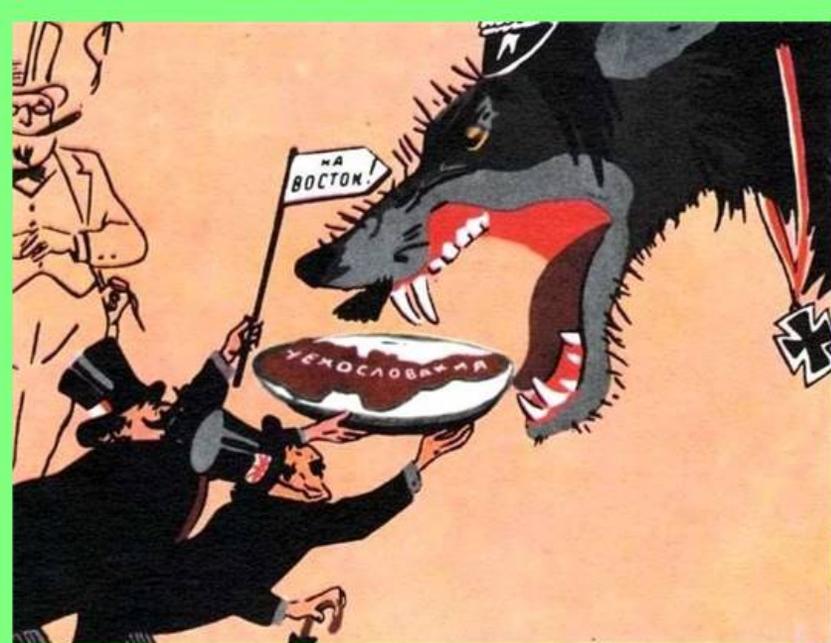
Kancléř Adolf Hitler a prezident von Hindenburg, 23. března 1933 v Postupimi.

Československá armáda před Mnichovem

- Německé útoky proti ČSR byly světu vysvětlovány jako částečná náprava versailleského systému – příliš tvrdé podmínky pro Německo
- Právo na sebeurčení pro Němce žijící v ČSR
- Západní velmoci – politika appeasementu i za cenu obětování Československa

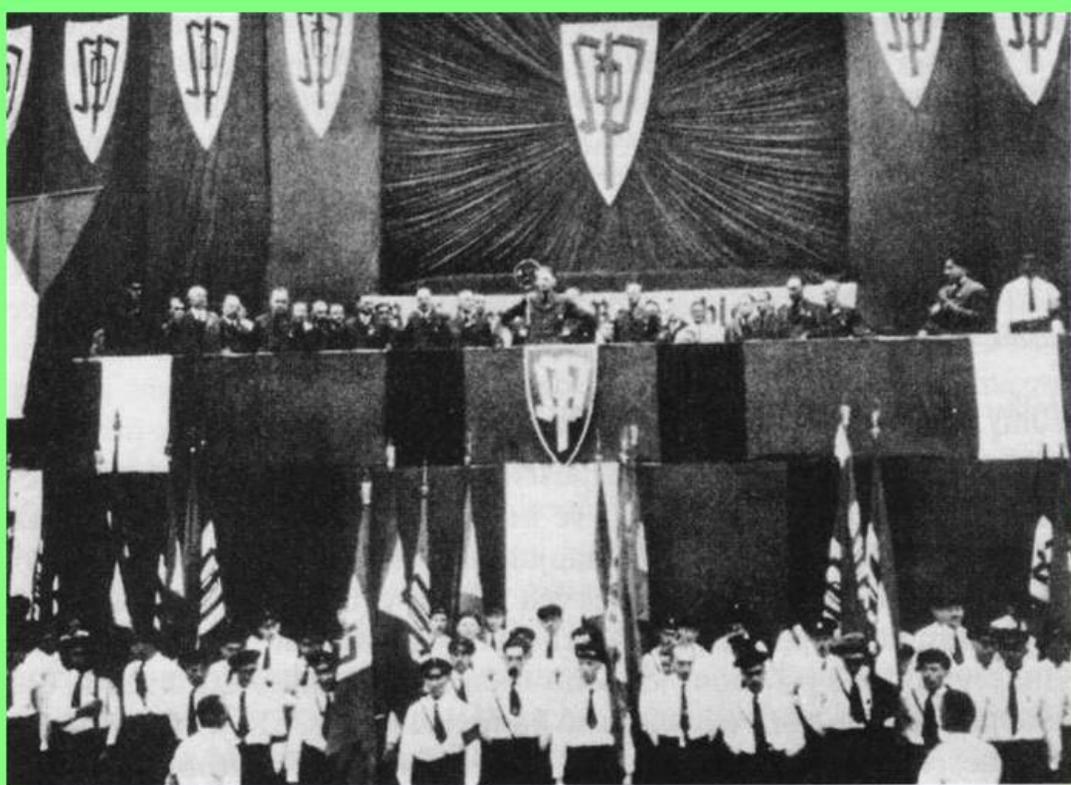

**Jsme odhodláni pokračovat
v úsilí odstranit možné
zdroje neshod
(Československo) a přispět
tak k zajištění míru v
Evropě.**

...

Mír na věčné časy.

**Nevill Chamberlain po
podepsání Mnichovské
dohody.**

K. H. Frank na sjezdu Sudetoněmecké strany 24. dubna 1938

**sjezd nacistické NSDAP ve
Střeleckém domě v roce 1938**

- Březen 1938 ANSCHLUSS RAKOUSKA
- Návštěva Konráda Henleina v Berlíně u Hitlera
- Duben – plán útoku proti Československu FALL GRÜN

ANSCHLUSS RAKOUSKA

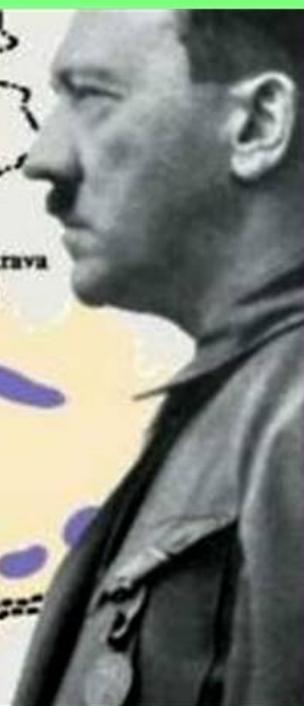
Henlein u Hitlera

Jak by naše republika po „Anschlusu“ byla obklopena německým územím a téměř uzavřena, kdyby tyto hranice byly prodlouženy maďarskými.

Představy v roce 1931 o uzavřenosti Československa v německém prostoru po anšlusu. V době Mnichovské dohody si územní nároky vůči Československu dělalo nejen Německo (rozšířené o Rakousko) a Maďarsko, ale i Polsko. Jedinou „přátelskou hranicí“ tak byl krátký úsek československo-rumunské hranice na úplném východě Československa.

Plán Grün

plán rozbití ČSR

Karlovarský sjezd:

- 24. dubna 1938 na sjezdu SdP Henlein předložil tzv. KARLOVARSKÉ POŽADAVKY, které vycházely z jeho jednání s Hitlerem
- Požadavky pro ČSR z hlediska národnostního, právního a státní suverenity nepřijatelné
- 30. května vydal Hitler podrobné směrnice k útoku na ČSR

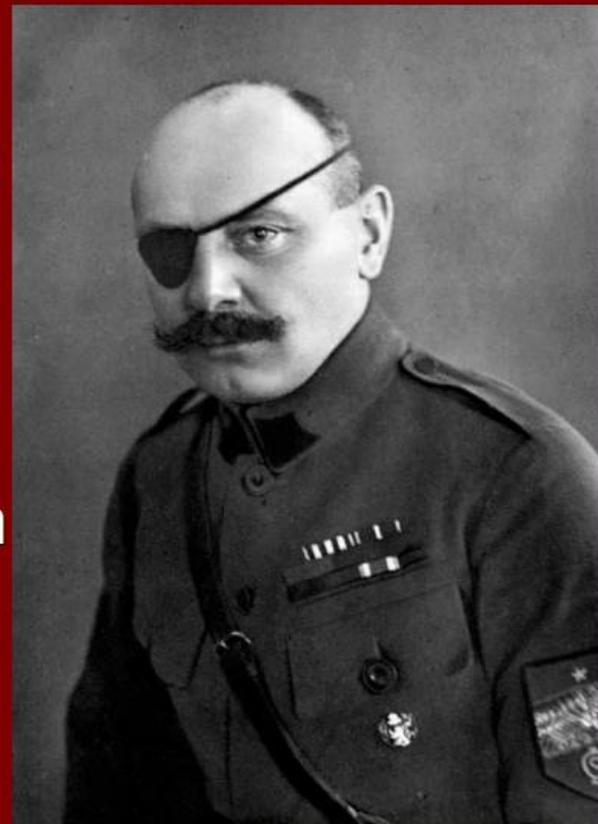

MISE LORDA RUNCIMANA:

- Srpen 1938 – cíl – urovnat spory mezi československou vládou a německou menšinou, reprezentovanou SdP
- Skončila bezvýsledně – SdP stále odmítala kompromis

- 19. září 1938 vyzvaly Francie a Anglie československou vládu aby odstoupila pohraniční oblasti s více než 50% německého obyvatelstva Německu
- Vláda nejdříve odmítla
- Po ultimátu na požadavky přistoupila
- Demontrace – nová vláda v čele s generálem Janem Syrovým
- 23.9. vláda vyhlásila všeobecnou mobilizaci

MOBILISACE

ZÁŘÍ 1938

České slovo 20 h

MOBILISACE

President Československé republiky
dr. Edvard Beneš nařídil mobilisaci
československé branné moci. Občané
přečtěte si ihned vyhlášku o mobilisaci
a všechny pokyny a rozkazy

**Nechť žije
svobodné Československo!**

Francie slibuje plnou vojenskou pomoc

PODPIS MNICHOVSKÉ DOHODY

- V noci z 29. na 30. září 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda
- Německo – Adolf Hitler
- Itálie – Benito Mussolini
- Francie – Édouard Daladier
- Velká Británie – Neville Chamberlaine

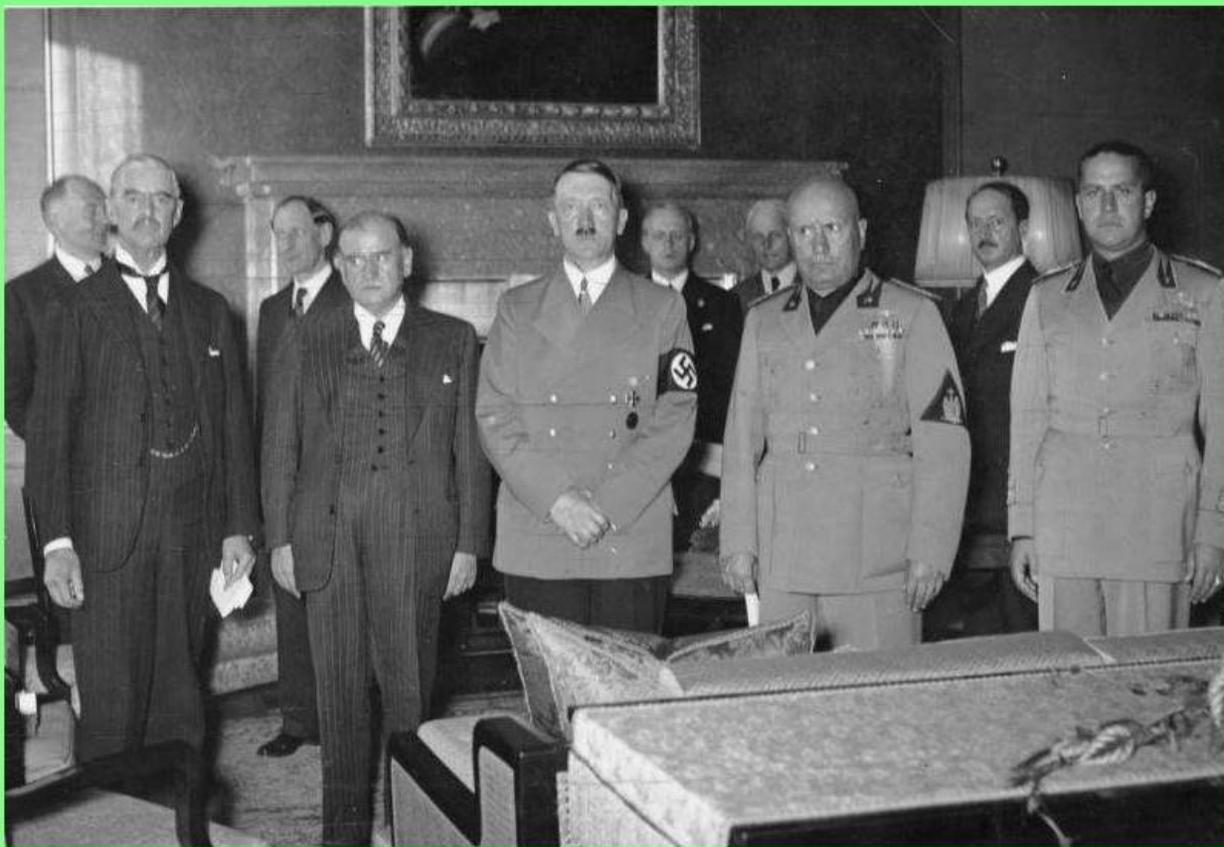

Budova (dnešní Musik Hochschule), ve které došlo k podpisu Mnichovské dohody

československá delegace v Mnichově

Fotografie z průběhu Mnichovských jednání - zleva: Neville Chamberlain za Velkou Británii, Édouard Daladier, zástupce Francie, Adolf Hitler za Nacistické Německo a Benito Mussolini za fašistickou Itálii

Mnichovská dohoda

Agreement

reached on the 29th of September 1938
between Germany, United Kingdom, France and Italy.

Germany, the United Kingdom, France and Italy, taking into consideration the agreement, which has been already reached in principle for the cession to Germany of the Sudeten German territory, have agreed on the following terms and conditions governing the said cession and the measures consequent thereon, and by this agreement they each hold themselves responsible for the steps necessary to secure its fulfillment.

- 1.) The evacuation will begin on October 1st.
- 2.) The United Kingdom, France and Italy agree that the evacuation of the territory shall be completed by October 10th, without any existing installations having been destroyed and that the Czechoslovak Government will be held responsible for carrying out the evacuation without damage to the said installations.
- 3.) The conditions governing the evacuation will be laid down in detail by an international commission composed of representatives of Germany, the United Kingdom, France, Italy and Czechoslovakia.
- 4.) The occupation by stages of the predominantly German territory by German troops will begin on October 1st. The four territories marked on the attached map will be occupied by German troops in the following order: the territory marked number I on the 1st and 2nd of October, the territory marked number II on the 2nd and 3rd of October, the territory marked number III on the 3rd, 4th and 5th of October, the territory marked number IV on the 6th and 7th of October.

The

- 2 -

The remaining territory of preponderantly German character will be ascertained by the aforesaid international commission forthwith and be occupied by German troops by the 10th of October.

- 5.) The international commission referred to in paragraph 3) will determine the territories in which a plebiscite is to be held. These territories will be occupied by international bodies until the plebiscite has been completed. The same commission will fix the conditions in which the plebiscite is to be held, taking as a basis the conditions of the Saar plebiscite. The commission will also fix a date, not later than the end of November, on which the plebiscite will be held.
- 6.) The final determination of the frontiers will be carried out by the international commission. This commission will also be entitled to recommend to the four Powers Germany, United Kingdom, France and Italy in certain exceptional cases minor modifications in the strictly ethnographical determination of the zones which are to be transferred without plebiscite.
- 7.) There will be a right of option into and out of the transferred territories, the option to be exercised within six months from the date of this agreement. A German-Czechoslovak commission shall determine the details of the option, considering ways of facilitating the transfer of population and settle questions of principle arising out of the said transfer.
- 8.) The Czechoslovak Government will within a period of four weeks from the date of this agreement, release from their military and police forces any Sudeten Germans who may wish

to

- 3 -

to be released, and the Czechoslovak Government will within the same period release Sudeten German prisoners who are serving terms of imprisonment for political offences.

Munich, the 29th of September 1938.

H. Chamberlain
Edouard *Munich*

Annex to the agreement.

The Majesty's Government in the United Kingdom and the French Government have entered into the above agreement on the basis that they stand by the offer, contained in paragraph 6 of the Anglo-French proposals of September 19th, relating to an international guarantee of the new boundaries of the Czechoslovak State against unprovoked aggression.

When the question of the Polish and Hungarian minorities in Czechoslovakia has been settled, Germany and Italy for their part will give a guarantee to Czechoslovakia.

Munich, the 29th September 1938.

H. Chamberlain
Munich
Edouard

Text mnichovské dohody

Mnichovská dohoda

Německo, Spojené království, Francie a Itálie se shodly se zřetelem k dohodě, již bylo v podstatě dosaženo

o odstoupení sudetoněmeckého území, na těchto podmínkách a způsobech tohoto odstoupení a na opatřeních, jež třeba proto učinit, a prohlašují, že podle této dohody je každý jednotlivý odpověden za kroky, které je třeba učinit, aby bylo zajištěno její provedení.

§ 1

Vyklizování započne 1. října.

§ 2

Spojené království, Francie a Itálie se shodují v tom že vyklizení bude provedeno do 10. října, a to bez ničení jakýchkoli existujících zařízení, a že československá vláda je odpovědna za to, že vyklizení bude provedeno bez poškození uvedených zařízení.

§ 3

Podmínky vyklizení podrobně určí mezinárodní výbor, složený ze zástupců Německa, Spojeného království, Francie, Itálie a Československa.

§ 4

Postupné obsazování převážně německých území německými oddily započne 1. října. Čtyři územní úseky, označené na příložené mapě, obsadí ně

Okleštěný československý stát

Příjezd německých vojsk do Sudet

Neville Chamberlain oznamuje, že podpisem Mnichovské dohody „přinesl mír“

1. Vytvoř dvojice.

1. Adolf Hitler
2. Benito Mussolini
3. J. V. Stalin
4. Eduard Beneš
5. Primo de Rivera
6. Antonio Salazar
7. Josef Pilsudský
8. Miklos Horthy

A, Československo

B, Portugalsko

C, Maďarsko

D, Polsko

E, Sovětský svaz

F, Španělsko

G, Itálie

H, Německo

3. Ano - ne. Oprav.

1. Fašismus vznikl v Německu.
2. Název fašismus vznikl z latiny.
3. Vůdcem italského fašismu byl Viktor Emanuel III..
4. Lateránské dohody je smlouva mezi Mussolonim a Anglií.
5. Itálie ovládla ve 20. letech Albánii a Habeš.

2. Vysvětli pojmy.

1. fašismus
2. antisemitismus
3. nacionalismus
4. křišťálová noc
5. Habeš
6. noc dlouhých nožů
7. Maďusko

„Druhá republika“

Druhá republika

- Období od 29.9.1938 do 15.3.1939
- Od první republiky se liší:

HRANICEMI

POLITICKÝM SYSTÉMEM

ÚZEMNÍ ZTRÁTY:

- Fialová - Německo –Mnichov
- Modrá – Polsko – ultimátum polské vlády
- Růžová – Maďarsko – 1. vídeňská arbitráž

Česko-Slovenská republika = druhá republika

rozloha: -30%
 obyvatelstvo: -1/3
 ztráta oblastí s pěstováním chmele, kukuřice, vinné révy, tabáku, ...
 ztráta části dopravního parku (lokomotivy, žel.vagony)
 ztráta části zlata a deviz v bankách
 odliv západoevropského kapitálu
 hospodářská emigrace Židů + antisemitismus

	území Česko-Slovenska po říjnu 1938		území zabrané Maďarskem
	území zabrané Německem		území zabrané Polskem

DRUHÁ REPUBLIKA MAPA:

DRUHÁ REPUBLIKA

**Nadšená a k pláči dojatá sudetská Němka z Che
vítá příjezd německých vojsk**

Wehrmacht zabírá české pohraničí

Odstraňování československých hraničních orientačních sloupů Sudetskými Němci

**Sudetští Němci vítají představitele
nacistického Německa**

Čeští uprchlíci z pohraničí

DŮSLEDKY PRO ČESKOSLOVENSKO:

- Celkové ztráty pomnichovského Československa činily 41 098 km² a 4 879 000 obyvatel
- Československo přišlo o svá historická pohraniční území, obyvatelstvo, systém opevnění, zbraně, suroviny
- Byla přerušena doprava
- Nucený odchod Čechů z pohraničí
- Nároky vznesli i Poláci a Maďaři

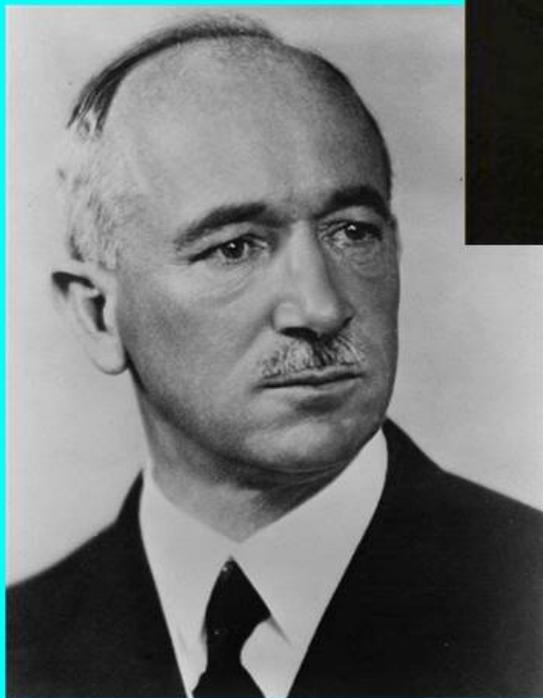
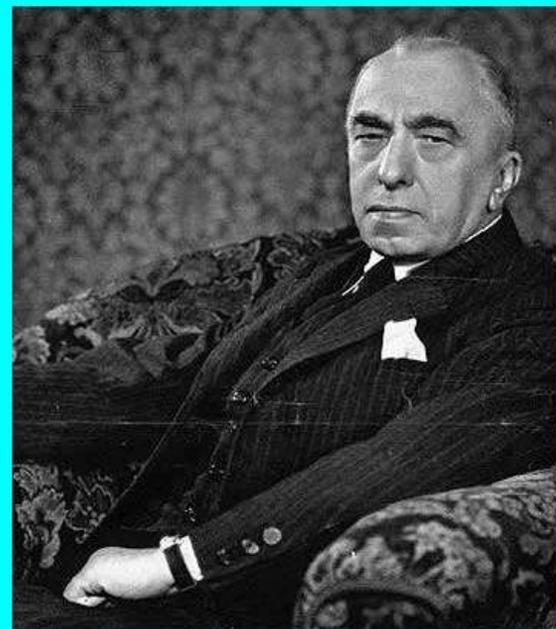
Politické a ústavní změny

- **5. října abdikoval prezident Edvard Beneš**, emigroval do VB
- **6. října 1938 vyhlášena slovenská autonomie** – nutné ústavní změny
- **22. listopadu 1938 nová ústava – vznik federace – nový název Česko – Slovenská republika**
- 30. listopadu zvolen **nový prezident Emil Hácha** – apolitický, bývalý právník
- nálada obyvatelstva – ze selhání vinilo demokratický systém a koaliční vlády
- **nová pol. strana – Strana národní jednoty měla sdružovat všechny strany**

Rudolf Beran

Emil Hácha

Eduard Beneš

AUTONOMIE SLOVENSKA

- 6. října 1938 byla na Slovensku podepsána Žilinská dohoda – vyhlásila autonomii Slovenska
- ČESKO - SLOVENSKO

Z BALKÓNA TEJTO BUDDVY
BOLA DŇA 6. OKTOBRA 1938
Dr. JOZEFOM TISOM
VYHLÁSENA AUTONÓMIA
SLOVENSKEJ KRAJINY.

Slovensko

- autonomie
- předseda vlády **Jozef Tiso**
- **Česko-Slovenská republika** (Česko-Slovensko, Druhá republika)

- **národní socialisté a sociální demokraté vytvořili opozici – Národní stranu práce – nedošlo k úplné totalitě**
- **prosinec 1938** – Národní shromáždění vydalo **zmocňovací zákon** – vláda oprávněna **po 2 roky vydávat vládní nařízení místo zákonů** Národního shromáždění
- Národní shromáždění se tím samo vyřadilo z politického života – **končí demokracie v druhé republice**

Rozbití Československa

- **předsedou slovenské autonomní vlády** kněz, člen Hlinkovy Slovenské ľudové strany **Jozef Tiso**
- **posíleno separatistické hnutí** (= hnutí za osamostatnění Slovenska), **podporováno Hitlerem**
- pražská vláda vyhlásila v noci z 9. na 10. března na Slovensku stanné právo
- **jednání Hitlera a Tisa** - 2 možnosti – Hitler vydá Slováky napospas Maďarům nebo se Slováci odtrhnou od Československa
.Maďarsko obsadilo Podkarpatskou Rus

- **14. března vyhlášení samostatného slovenského státu
Slovenská republika – prezidentem Jozef Tiso**
- **jednání prezidenta Háchy s Hitlerem - od 14. března –do
rána 15. března**
- **Hácha donucen podepsat souhlas s okupací německou
armádou**
- Němci obsazují republiku hned ráno 15. března
- **16. března vyhlášen protektorát Čechy a Morava**
- Československo na 6 let zmizí z mapy
- ve VB vznikla exilová vláda v čele s Edvardem Benešem

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA

http://www.vlastenci.cz/obr/kraj/vyvoj/12_Protektorat_uzemi.jpg

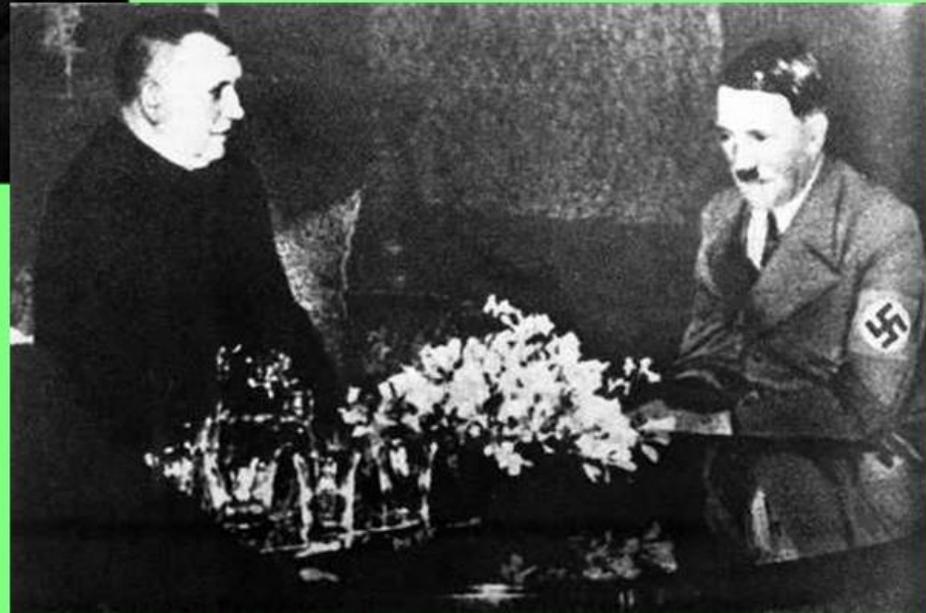
PROTEKTORAT BÖHMEN-MÄHREN

ZEICHENERKLÄRUNG

OBERLANDSRATBEZIRK
Oberlandsratbezirk Hauptstadt
HAUPTSTADT
Bezirk

J. Tiso v Berlíně

Berlín 14.-15.
března 1939 -
jednání E.
Háchy s A.
Hitlerem

HITLER S PREZIDENTEM HÁCHOU

obrázky: <http://www.kcprymarov.estranky.cz/>

A. HITLER V PRAZE 16. BŘEZNA 1939

NĚMCI NA OBSAZENÉM SRUBU , KRÁLÍKY

Výmluvné obrázky pražských ulic z 15. března 1939. Zatímco Češi hrozí pěstmi, většina pražských Němců vítá německou armádu zdviženou pravicí.

Jedna z nejznámějších fotografií Adolfa Hitlera, na které shlíží z oken Pražského hradu na Prahu. Později podle ní vznikla i protektorátní poštovní známka.